

SLUTRAPPORT

København, november 2022

BYENS SJÆL

BARK
PARK

Rapporten er udført af BARK Rådgivning på vegne af Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

November 2022, København.

Forsidebillede: Esromgade 15

INDHOLD

Introduktion	s. 4
Byens Sjæl, kort fortalt ...	s. 5
Dommerpanelet og deres opgave	s. 11
Resultatet af dommerpanelets bedømmelse	
• 13 bud på Byens Sjæl	s. 16
• 100 udvalgte bygninger	s. 21
• 35 udgåede og fravalgte bygninger	s. 30
• Andre observationer og anbefalinger	s. 37
Outro	s. 39
De bedømte bygninger inkl. nomineringsfoto og –tekst	Bilag 1
De øvrige nomineringer	Bilag 2

INTRODUKTION

I 2022 har Københavns Kommune gennemført kampagnen Byens Sjæl. Med Byens Sjæl har Københavns Kommune bedt københavnere om hjælp til at udpege de skæve og oversete bygninger, som har en særlig og unik betydning for Københavns historie og identitet. Bygninger som ikke i forvejen er udpeget som fredet eller bevaringsværdige, men som alligevel betyder noget særligt. Bygninger som giver byen sjæl.

Kampagnen er afledt af, at der i de senere år har været en stigning i antallet af bygninger, der er blevet genstand for lokal debat i sager om nedrivning. De enkelte bygninger har ofte haft en lav bevaringsværdi set ud fra faglige vurderinger (som SAVE-registreringerne), men har alligevel haft en lokal- og kulturhistorisk betydning for byens borgere.

Formålet med Byens Sjæl har dels været at finde 60-120 bygninger, som i særlig grad bidrager til at give byen sjæl, gennem inddragelse af københavnere. Dels – og ikke mindst – har det været at få startet en dialog om den oversete kulturarv i København, og samle viden om, hvad der er karakteristisk for de bygninger, som borgerne finder vigtige at bevare for eftertiden.

For at sikre et både fagligt og uafhængigt blik på de nominerede bygninger har Københavns Kommune nedsat et uafhængigt dommerpanel.

Dommerpanelet har gennemgået københavnernes nomineringer og har derefter udvalgt de bygninger, som de vurderer bedst beskriver og repræsenterer byens sjæl med udgangspunkt i nomineringerne. Panelet har samtidig analyseret, hvilke tværgående tendenser der ses i nomineringerne i et forsøg på at give Københavns Kommune et nyt blik på, hvad der er med til at give byen sin sjæl.

BARK Rådgivning har faciliteret bedømmelsesprocessen og samler i denne rapport op på resultatet af dommerpanelets drøftelser og votering.

Dommerpanelets bedømmelse bliver med denne rapport overleveret til Økonomiforvaltningen. Rapporten vil blive fremlagt for Borgerrepræsentationen, som skal tage stilling til det videre arbejde med Byens Sjæl i kommunens planlægning.

BYENS SJÆL, KORT FORTALT ...

FAKTA

- I Byens Sjæl har alle, der ville, kunnet nominere en bygning ved at indsende et foto af bygningen, bygningens adresse og en begrundelse [max 400 tegn] på hjemmesiden www.byenssjael.kk.dk
- Nomineringsperioden løb fra den 5. maj til den 23. juni 2022.
- Hvis en bygning blev nomineret af flere københavnere, er alle begrundelser taget med videre i forløbet.
- Byens Sjæl har haft fokus på bygninger i Københavns Kommune, der ikke i forvejen er fredet eller udpeget med grundlag i en høj bevaringsværdi [SAVE 1-3]. Dommerpanelet har derfor kun behandlet nomineringer af de bygninger, der ikke i forvejen var fredet eller udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen.

NØGLETAL

217 bygninger blev i alt nomineret af københavnernerne

82 nomineringer blev screenet fra af Københavns Kommune, fordi de i forvejen er beskyttet gennem fredning eller en udpegning som bevaringsværdig

135 nomineringer gik videre til bedømmelse i dommerpanelet
– se kort på side 9

100 bygninger er blevet endeligt udvalgt. De 100 bygninger fordeler sig i to grupper: 50 i dommernes Favoritfelt og 50 i feltet De Påskønnede.
– se kort på side 10 samt den udfoldede bedømmelse på side 15 og frem

KØBENHAVNERNES FEM FAVORITTER

I nomineringsperioden var det også muligt at bakke op om andres nomineringer på hjemmesiden www.byenssjael.kk.dk gennem en like-funktion kendt fra sociale medier. Antal likes pr. bygning svarer ikke nødvendigvis til antal mennesker, da det var muligt for brugerne at 'like' den samme bygning flere gange.

De fem nomineringer, der modtog flest likes fra andre københavnere var:

1. Palads Biografen [1.203 likes]
2. Radiohytten [1.165 likes]
3. Bådklubben og Ristorante Undici [717 likes]
4. Prags Boulevard 61 [572 likes]
5. Villa Kultur [436 likes]

Palads, er som den eneste af de fem bygninger, i forvejen udpeget som bevaringsværdig.

KORT OVER DE BEDØMTE NOMINERINGER

- De 135 bygninger, der er gået videre til bedømmelse i dommerpanelet
- De 82 bygninger, der faldt uden for bedømmelse, fordi de i forvejen er fredet eller bevaringsværdige

KORT OVER DOMMERPANELETS UDVALGTE

 De 100 bygninger, der er udvalgt af dommerpanelet

DOMMERPANELET OG DERES OPGAVE

EN UAFHÆNGIG BEDØMMELSE

For at sikre et fagligt og uvildigt blik på de nominerede bygninger, har Københavns Kommune nedsat et uafhængigt dommerpanel til at gennemgå københavnernes nomineringer.

Dommerpanelet er sammensat af syv forskellige faglige profiler, som hver især bidrager med vigtige perspektiver på byens udvikling. Nogle arbejder professionelt med byudviklingen, andre med historierne, demokratiet eller mødestederne.

Dommerpanelet har deltaget i en bedømmelsesproces i august og september 2022. I maj og juni 2022 deltog flere medlemmer af panelet desuden i events, der skulle starte en dialog med københavnernes om byens sjæl samt gøre opmærksom på muligheden for at nominere bygninger i Byens Sjæl.

MEDLEMMER AF DOMMERPANELET

Camilla van Deurs
Stadsarkitekt

Lennart Lajboschitz
Erhvervsdrivende og iværksætter

Louise Jacobsen
Museumschef for Københavns Museum

Karsten Ifversen
Forfatter og arkitekturredaktør

Rasmus Jessing
Byggedirektør KAB

Rikke Rohr
Arkitekt og fhv. direktør for Demokratiskolen

Søren Ulrik Thomsen
Lyriker og essayist

OPGAVEN

Dommerpanelet har haft til opgave at gennemgå de 135 nomineringer med henblik på følgende:

1. at finde og beskrive fælles karakteristika og værdier, der kendetegner københavnernes nomineringer. Målet er at få sat ord på byens sjæl, som den bliver set og beskrevet gennem kampagnen.
2. at bedømme nomineringerne ud fra deres kvalitet og relation til Byens Sjæls fem bedømmelseskriterier herunder udvælge den gruppe af bygninger, som de vurderede særligt vigtige for København.

Dommerpanelet har vurderet bygningerne ud fra det billede og den begrundelse, der er givet af københavnerne i nomineringsteksten, suppleret med egen viden om de enkelte bygninger, kvarterer og byudviklingen, hvis muligt.

DE FEM KRITERIER

De bedømmelseskriterier, som dommerpanelet har vurderet nomineringerne ud fra, er følgende:

TRUET	at bygningen er truet, fx af byudviklingen
HVERDAGSLIVET	at bygningen har betydning for bydelens hverdagsliv
FYSISK KARAKTER	at bygningen har betydning for bydelens fysiske karakter
FORTÆLLINGEN	at bygningen har betydning for fortællingen om lokalområdet
KØBENHAVNERNE	at bygningen har betydning for københavnernes

RESULTATET AF BEDØMMELSEN

13 BUD PÅ BYENS SJÆL

Dommerpanelet har haft til opgave at finde og beskrive de fælles karakteristika og værdier, der kendetegner københavnerne nomineringer. Målet har været at sætte ord på byens sjæl, som den bliver set og beskrevet af københavnerne gennem kampagnen.

Dommerpanelet har gennemgået de 135 nomineringer og har heriblandt fundet 13 tydelige tendenser:

1. Lave bygninger
2. Høj æstetisk kvalitet
3. Tidligere industribygninger
4. Bydelsspecifikke bygninger
5. Vidnesbyrd om historien
6. Nyere arkitektur
7. Oaser
8. Kollektiv funktion
9. Potentialer
10. Plads til forskellighed
11. Flygtigere tidstegn og ikoniske dekorationer
12. Selvgroede områder
13. Bymiljøer

Dommerpanelets beskrivelse af de 13 tendenser præsenteres i det følgende med eksempler fra hele feltet af nomineringer, der gik videre til bedømmelse.

1. Lave bygninger

Den helt dominerende linje i københavnernes nomineringer er den lille skala. Det kan være det store, men lave industrialanlæg, den toetages bygning midt i et højere kvarter, byhuset, der ligger frit eller op ad en karré. Det kan også være bazarbygningen, dvs. den lange, lave, baraklignende struktur i én etage indeholdende en stribe butikker, der har noget farverigt og måske knapt så tungt og seriøst over sig som andre typer forretninger.

Man ser blandt andet den klare forkærlighed for lave bygninger i nomineringerne Bispebjerg Bakke 8, Nørrebrogade 33 og 216, og Læssøesgade 22, mens bazaren er repræsenteret i Uplandsgade 72, på Jernbane Allé 70 og Amagerbrogade 160.

Dommerpanelet tror, at man skal være forsigtig med udelukkende at tilskrive dette en landsbyromantisk sentimentalitet. Som det gang på gang påpeges i nomineringerne, er de tilbageværende lave bygninger vigtige vidnesbyrd om bydelens historie, og selvom indstillerne måske ikke selv har gjort sig det klart, ligger de lave bygningers værdi for dommerpanelet at se ikke mindst i, at de bryder karréen og dermed sikrer en variation i gadeforløbet og eksponerer de høje nabohuse.

2. Høj æstetisk kvalitet

Rigtig mange af de nominerede bygninger har en høj æstetisk kvalitet. Det gælder f.eks. Tullinsgade 1, der huser det lille Central Hotel, OSRAMHUSET i Valhalsgade 4, Helgoland på Øresundsstien 1, Skabelonloftet og B&W-hallerne på Refshalevej 167F og 177, Radiohytten på A.H. Vedels Plads 2, Bjørn Nørgaards Slangen på Bispebjerg Bakke samt "Prinsesse Vask" på Prinsesse Christines Vej på Amager, der er en æstetisk og historisk perle. På trods af stor diversitet i skala og bygningstyper er der tale om bygninger med arkitektonisk kvalitet og ofte karakter af vartegn for en hel bydel.

3. Tidligere industribygninger

Det er tydeligt, at københavnerne har fået øjnene op for de æstetiske kvaliteter og nye brugsmuligheder i industrisamfundets forladte fabriksbygninger [herunder mylderet af småbygninger i baggårdene, der tidligere blev anset for værdiløse]. Det ses i f.eks. B & W Sektionshallerne, Dortheavej 4, Skabelonloftet og mange flere.

4. Bydelsspecifikke bygninger

Nomineringerne viser sans for, at nogle bygningstyper er karakteristiske for bestemte kvarterer, f.eks. Frankrigsgade 18, der som en etageejendom, der aldrig når højere end til 2. sal, er typisk for Amager, ligesom Theklavej 19 og Provstevej 13 er vigtige bygningstyper i Nordvestkvarterets særegne variation i bygningernes højde, hvor karréerne med de blottede gavle stadig rager op over lavere huse som på et maleri af Folmer Bendtsen. På samme måde afspejler nomineringerne fra Bispebjerg og Nordvest en bevidsthed om kvarterernes fortid med større og mindre industrier (f.eks. Glentevej 4 & 43 og Vibevej 31) ligesom indstillingerne af Solidaritetshuset og Folkets Hus på Nørrebro viser bydelens symbolske status som kerneland for venstrefløj i København. Også villakvartererne har deres elskere med nomineringer af f.eks. Trekronergade 15, Hyltebjerg Allé 89 og Lindenborgvej 10.

5. Vidnesbyrd om historien

I mange begrundelser lægges der vægt på den nominerede bygnings betydning som et af de få tilbageværende tegn på kvarterets fortid. Erindringen om, hvad byen kommer fra, har stor betydning. Det gælder ikke mindst Valby (f.eks. Valby smedje og Mosedalvej 9), hvis oprindelige karakter af landsby man ønsker bevidnet, mens også nomineringerne af Frederikssundsvej 70, Hans Kirks Vej 8, Vibevej 23, Englandsvej 25 og mange andre fremhæver den indstillede bygnings karakter af "fortidens vidne".

6. Nyere arkitektur

Bindingsværk vil altid have sine tilhængere. Mere overraskende er nomineringerne af nyere arkitektur, som københavnere sætter pris på: Mjølnerparken, Øresundskollegiet, Telefontårnet, benzintanken i Landgreven, Amaryllis Hus, Vordingborggade 6 og endda den militante brutalisme i bygninger som Ramsingsvej 7 i Valby og Schou Epa Huset.

7. Oaser

En særlig type nomineringer gælder oaser, hvis funktion som spisesteder, klubber og rum for uprætentios afslapning ofte også afspejler sig i selve bygningerne, f.eks. La Banchina, Marketenderiet i HF Mozart, SKK Nordre Klubhus, Reffen & Werkstatt, Bådklubben og Ristorante Undici på Wilders Plads. En anden type, der kan nævnes, er pølseboderne Harry's Place og Bistro Trekanten på henholdsvis Nordre Fasanvej 269 og Prags Boulevard 67, som måske mest af alt udtrykker vigtigheden af også den lille pause i både dagligdagen og gadebilledet.

8. Potentialer

En række nomineringer vidner om betydningen af bygninger, der pirrer fantasien og minder os om, at vi selv kan præge byen og bruge vores fysiske omgivelser. Det kan være alt fra den finurlige bygning til den funktionstømte fabrik. Fælles er, at bygningerne giver lyst til at gå på opdagelse – i bygningen selv eller i de muligheder, der ligger i den. Ofte har bygningerne potentiale som rammer om fællesskaber og københavnerliv. Det gælder eksempelvis Demokratigaragen på Rentemestervej 57, Bolsjefabrikken på Ragnhildgade 1, Vibevej 31 og Bådehavnsgade 47.

9. Kollektiv funktion

Kærligheden til bygninger, der lægger op til en kollektiv brug, er også tydelig. I flere tilfælde er det ligefrem svært at adskille bygningen fra sit indhold – dog er der næppe tvivl om, at bygningernes karakter har betydning for, hvilket liv der udfolder sig i dem. Eksempelvis Esromgade 15, Stengade 30, Glucksvej 2, Prags Boulevard 61, Fuglereden på Frederikssundsvej 70 og Lygtekroen på Lygten 29.

10. Plads til forskellighed

Nomineringerne viser, at sjælen ofte ligger i relationer mellem bygninger og deres omgivelser eller forholdet til deres historie. Sjælen ligger altså sjældent bare i bygningens fysiske fremtræden i sig selv. Det handler om bygningen på stedet. Om kontrasten, sammenhængen og diversiteten af bygninger i bybilledet, og om det spejl, bygninger er af deres tid og samfundet omkring. Af samme grund har mange af de nominerede bygninger ikke en bred ikonisk værdi for alle københavnere, men mere en værdi for gadebilledet, lokalområdet, udtrykket og dagligdagen. Fornemmelsen af, at der er plads til forskellige typer bygninger i byen, giver også fornemmelsen af, at der er plads til mangfoldighed på andre måder. En rummeligere by. Med plads til individet og den lille mand eller kvinde.

11. Flygtigere tidstegn og ikoniske dekorationer

En håndfuld af nomineringerne gælder mere flygtige tidstegn og dekorationer end selve bygningerne, de optræder på, f.eks. Irma-hønen og graffiti-inskriptionerne "Magtvej 69" og "Dine penge mig i røven", der alle er ikoniske og betydningsfulde for Københavns sjæl. Nævnes kan også facademaleriet med den fembenede ko i Havebyen Mozart samt værtshuset "Det Lille Øresund", hvor det nok mest er det herlige navn, der ønskes bevaret.

12. Selvgroede områder

Kærlighed kombineret med beskyttertrang viser københavnernes overfor selvgroede områder som Skudehavnen og Lorterenden. Områderne med deres særlige karakter forbindes af mange med byens sjæl og København.

13. Bymiljøer

Ud over de selvgroede områder, er flere andre bymiljøer blevet nomineret under Byens Sjæl. Det gælder nomineringer som Bådehavnsskurene på Oscar Pettifordsvej i SV, miljøet på Refshaleøen, Haveforeningen Birkevang i Brønshøj og byggeforeningshusene i Vanløsehøj Vejlaug omkring Lindborgvej. Nomineringerne viser også her, at miljøerne flere steder tillægges langt større værdi end den enkelte bygning – og selvom hver enkelt bygning er en nødvendig brik for det samlede billede af miljøet, indeholder den ikke i sig selv den samme betydning som det samlede miljø.

100 UDVALGTE BYGNINGER

Dommerpanelet har også haft til opgave at bedømme de 135 nominerede bygninger ud fra deres kvalitet og relation til Byens Sjæls fem bedømmelseskriterier. Målet har været at udvælge den gruppe af bygninger, som dommerpanelet vurderer bidrager til byens sjæl i særlig grad.

Dommerpanelet udvalgte i alt 100 bygninger. De 100 bygninger fordeler sig i to grupper:

Dommerpanelets favoritfelt	50 bygninger
Dommerpanelets påskønnelse	50 bygninger

Begge grupper indeholder værdifulde bygninger ifølge dommerpanelet. Gruppen af bygninger i favoritfeltet er dog kendetegnet ved en ekstra høj kvalitet og ved større relevans for både københavnere og hverdagslivet.

De to grupper præsenteres i det følgende. Bygningerne er opgivet på listeform inden for hver gruppe efterfulgt af billeder af samtlige bygninger.

Se bilag 1 for dybere indsigt i de enkelte bygninger og grupperinger, herunder københavnernes nomineringsfotos og –tekster.

DOMMERPANELETS FAVORITFELT

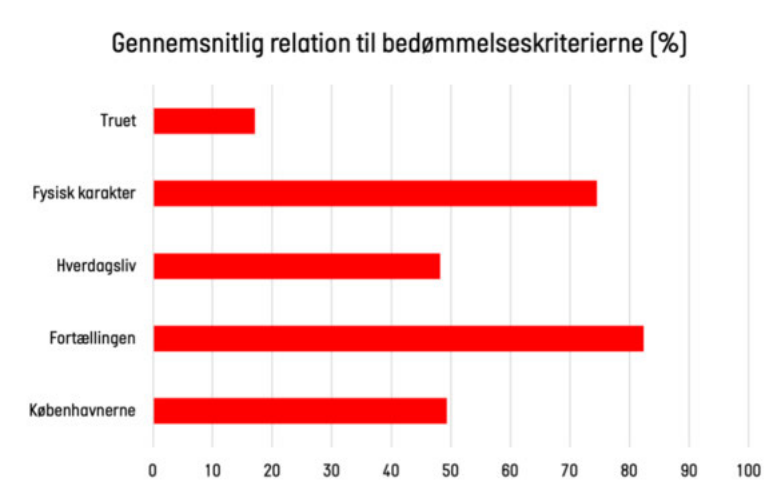
I dommerpanelets favoritfelt ligger 50 bygninger.

Feltet er kendetegnet ved en høj kvalitet – både æstetisk og som eksempel for de 13 tendenser, som dommerne har set på tværs af de 135 nominerede bygninger.

Favoritfeltet relaterer sig også stærkt til de fem bedømmelseskriterier for Byens Sjæl. Bygningerne er særligt betydningsfulde for bydelenes fysiske karakter og fortællingen om lokalområdet, men skiller sig også ud ved at have større betydning for både hverdagslivet og københavnernes end gruppen af bygninger i "de påskønnede".

På næste side ses en liste over de 50 bygninger i dommerpanelets favoritfelt, grupperet efter det træk, som dommerpanelet så særlig stærkt i den enkelte nominering. Her er bygninger med høj æstetisk kvalitet. Bygninger med industrihistorie. Bygninger som fortæller andre vigtige historier. Bygninger i lille skala, der står som undtagelserne eller bryder et forløb. Bygninger, der er kontrastfulde, og bygninger med bydelsspecifikke træk. Langt de fleste bygninger er dog rigtig gode eksempler på flere tendenser på samme tid.

For indblik i de konkrete bygninger og københavnernes originale nomineringstekster og fotos, se bilag 1.

Diagrammet viser, hvordan den typiske bygning og nominering [københavnerne's begrundelser] i favoritfeltet knytter sig til de fem bedømmelseskriterier. Der er tale om en gennemsnitsberegning med afsæt i dommernes bedømmelser af de 50 bygninger. Der vil altså være bygninger i feltet som relaterer sig både mere og mindre til de enkelte kriterier – f.eks. hverdagslivet – end diagrammet herover viser.

BYGNINGER I FAVORITFELTET (50)

Eksempler på bygninger med høj æstetisk kvalitet

A.H. Vedels Plads 2, 1439 København K
Bernstorffsgade 50, 1577 København V
Bispebjerg Bakke 18, 2400 København NV
Dronningensgade 77, 1420 København K
Halmtorvet 15, 1700 København V
Hannovergade 8, 2300 København S
Prinsesse Christines Vej 2, 2300 København S
Refshalevej 167F, 1432 København K
Tullinsgade 1, 1618 København V
Valhalsgade 4, 2200 København N
Øresundsstien 11, 2300 København S

Eksempler på bygninger med industrihistorie

Brobergsgade 2, 1427 København K
Brofogedvej 10, 2400 København NV
Dortheavej 4, København NV
Glentevej 47, 2400 København NV
Laplandsgade 6, 2300 København S
Refshalevej 177, 1432 København
Theklavej 2, 2400 København NV
Vermlandsgade 61, 2300 København S

Eksempler på bygninger med anden historie

Absalonsgade 8, 1658 København V
Frederikssundsvej 70, 2400 København NV
Glücksvej 2, 2450 København SV
Guldbergsgade 26, 2200 København N
Lygten 29, 2400 København
Møllegade 7, 2200 København N
Nørrebrogade 216, 2200 København N
Skaffervej 4, 2400 København NV
Stengade 18, 2200 København N
Stengade 50, 2200 København N
Valby Langgade 55, 2500 Valby
Øresundsvej 21, 2300 København S

Eksempler på bygninger i lav skala

Amagerbrogade 135, 2300 København S
Bispebjerg Bakke 8, 2400 København NV
Enghavevej 32, 1674 København V
Esromgade 15, 2200 København N
Krausesvej 3, 2100 København Ø
Landgreven 10, 1301 København K
Nørrebrogade 33, 2200 København N
Refshalevej 141, 1432 København K
Rentemestervej 57, 2400 København NV
Wilders Plads 11A, 1403 København K

Eksempler, der bl.a. står i kontrast

Blegdamsvej 23, 2100 København Ø
Borups Allé 41, 2200 København N
Jagtvej 227, 2100 København Ø

Eksempler på bygninger med bydelsspecifikke træk

Bådehavnsvej 47, 2450 København SV
Nørrebrogade 151, 2200 København N
Nørrebrogade 155, 2200 København N
Rådmandsgade 30, 2200 København N
Theklavej 19, 2400 København NV
Vibevej 23, 2400 København NV

FAVORITFELTET

A.H. Vedels Plads 2

Bernstorffsgade 50

Bispebjerg Bakke 18

Dronningensgade 77

Halmtorvet 15

Hannovergade 8

Prinsesse Christines Vej 2

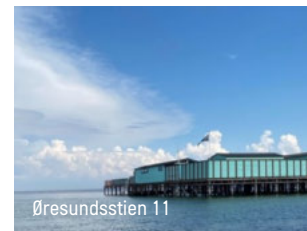
Refshalevej 167F

Tullinsgade 1

Valhalsgade 4

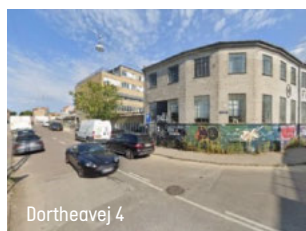
Øresundsstien 11

Probergsgade 2

Brofogedvej 10

Dortheavej 4

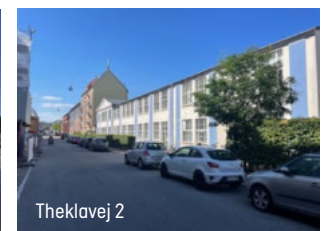
Glentevej 47

Laplandsgade 6

Refshalevej 177

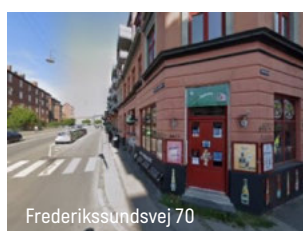
Theklavej 2

Vermlandsgade 61

Absalonsgade 8

Frederikssundsvej 70

Glucksvej 2

Guldbergsgade 26

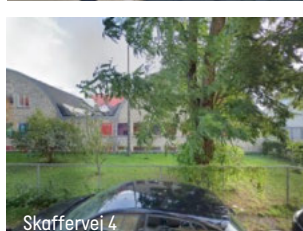
Lygten 29

Møllegade 7

Nørrebrogade 216

Skaffervej 4

Stengade 18

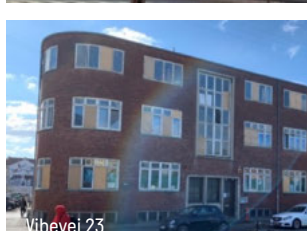
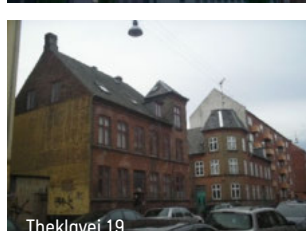
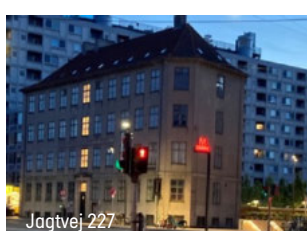
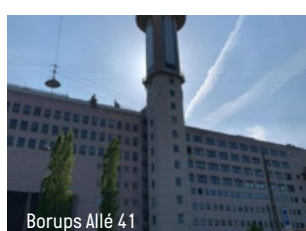
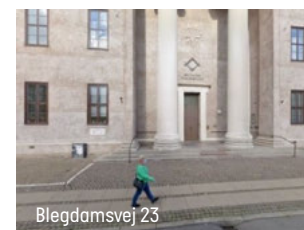
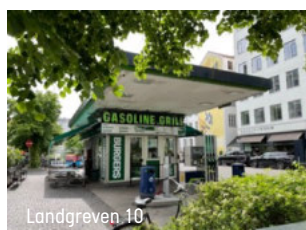
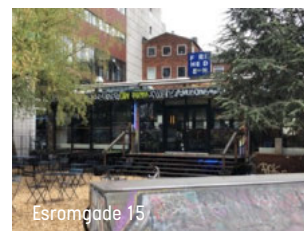

Stengade 50

Valby Langgade 55

FAVORITFELTET

DOMMERPANELETS PÅSKØNNELSE

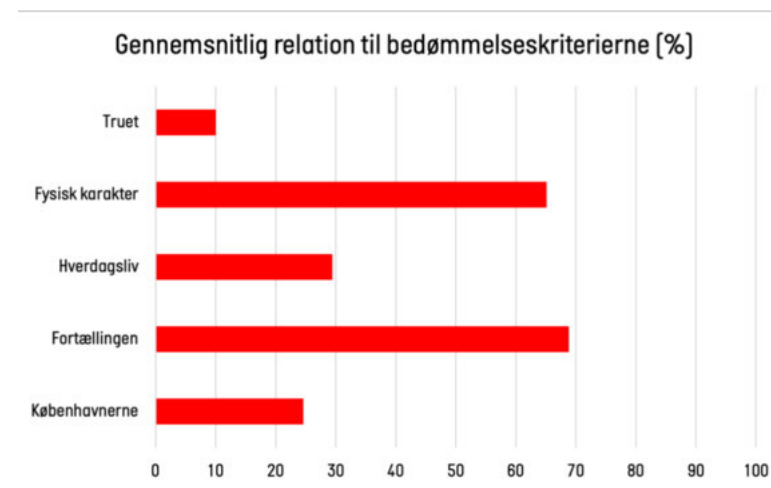
Udover favoritfeltet, påskønner dommerpanelet en stor gruppe af nomineringer, der tæller i alt 50 bygninger.

Dette felt indeholder ligeledes interessante nomineringer med kvalitet. Som det fremgår af diagrammet til højre, knytter gruppen af bygninger sig dog ikke helt så stærkt til de fem bedømmelseskriterier. Gruppen af nomineringer har f.eks. gennemsnitligt lidt mindre betydning for københavnere og hverdagslivet, end bygningerne i favoritfeltet.

Der er dog ingen tvivl om, at også bygningerne i dette felt er betydningsfulde for byens sjæl. Også her er der stærke repræsentanter for de 13 tværgående tendenser, og i feltet indgår endda bygninger med karaktertræk, der ikke er repræsenteret i favoritfeltet. Det gælder fx bazarbygningerne samt repræsentanterne for den i København sjældne, men imponerende brutalisme.

På næste side ses en liste over de 50 bygninger, som dommerne påskønner. Igen er bygningerne grupperet efter det træk, som dommerpanelet så stå særlig stærkt i den enkelte nominering. Langt de fleste bygninger er dog også her rigtig gode eksempler på flere tendenser på samme tid.

For indblik i de konkrete bygninger og københavnernes originale nomineringstekster og – fotos, se bilag 1.

Diagrammet viser, hvordan den typiske nominering (københavnerens begrundelse) i feltet af påskønnede nomineringer knytter sig til de fem bedømmelseskriterier. Der er tale om en gennemsnitsberegning med afsæt i dommernes bedømmelse af de 50 bygninger. Der vil altså være bygninger i feltet, som relaterer sig både mere og mindre til de enkelte kriterier – f.eks. hverdagslivet – end diagrammet herover viser.

DE PÅSKØNNEDE (50)

Eksempler på brutalismen

Dalslandsgade 8, 2300 København S
Frederikssundsvej 5, 2400 København NV
Ramsingsvej 7, 2500 Valby
Vordingborggade 6, 2100 København Ø

Eksempler på bygninger med industrihistorie

Emdrupvej 28A, 2100 København Ø
Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Glentevej 43/Nordre Fasanvej 235, 2400 København NV
Lærkevej 13, 2400 København NV
Lærkevej 15C, 2400 København NV
Nordre Fasanvej 273, 2200 København N
Prags Boulevard 61, 2300 København S
Skalbakken 3, 2720 Vanløse
Valby Langgade 77, 2500 Valby
Vermundsgade 9, 2100 København Ø

Eksempler på bygninger med andre historier

Griffenfeldsgade 41, 2200 København N
Hans Kirks Vej 8, 2200 København N
Marmorvej 28, 2100 København Ø

Paradisæblevej 82, 2500 Valby
Rådmandsgade 43, 2200 København N
Traps Allé 13, 2500 Valby
Ulrik Birchs Allé 54, 2300 København S
Vigerslev Allé 126, 2500 Valby

Eksempler på bygninger med bydelsspecifikke træk

Frankrigsgade 18, 2300 København S
Mosedalvej 9, 2500 Valby
Prins Jørgens Gade 12, 2200 København N
Provstevej 13, 2400 København NV
Rughavevej 2, 2500 Valby
Rådmandsgade 54, 2200 København N
Vibevej 31, 2400 København NV
Vognmandsmarken 74, 2100 København Ø

Eksempler på bygninger i lav skala

Annexstræde 6, 2500 Valby
Baldersgade 12, 2200 København N
Frederik V's Vej 2, 2100 København Ø
Nordre Fasanvej 269, 2200 København N
Nørrebrogade 47, 2200 København N

Prags Boulevard 67, 2300 København S
Svanevej 26A, 2400 København NV

Eksempler på byhuse

Jernbane Allé 50, 2720 Vanløse
Læssøesgade 22, 2200 København N
Nordre Fasanvej 275, 2200 København N
Rådmandsgade 6, 2200 København N
Valby Langgade 52, 2500 Valby

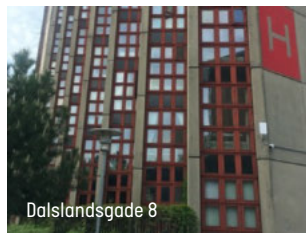
Eksempler på bazarbygninger

Amagerbrogade 160, 2300 København S
Jernbane Allé 70, 2720 Vanløse
Kronprinsessegade 44C, 1306 København K
Uplandsgade 72, 2300 København S

Eksempler på bygninger med kollektiv funktion

Blegdamsvej 132, 2100 København Ø
Bådehavnsvej 41, 2450 København SV
Ragnhildgade 1, 2100 København Ø
Århusgade 103, 2100 København Ø

DE PÅSKØNNEDE

Dalslandsgade 8

Frøderikssundsvej 5

Ramsingsvej 7

Vordingborggade 6

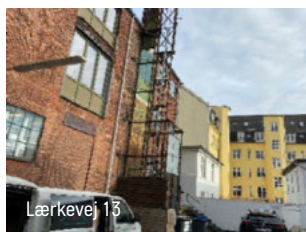
Emdrupvej 28A

Gartnerivej 3

Glentevej 43/Nordre Fasanvej 235

Lærkevej 13

Lærkevej 15C

Nordre Fasanvej 273

Prags Boulevard 61

Skalbakken 3

Valby Langgade 77

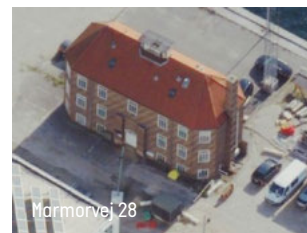
Vermundsgade 9

Griffenfeldsgade 41

Hans Kirks Vej 8

Marmorvej 28

Paradisøblevej 82

Rådmandsgade 43

Traps Allé 13

Ulrik Birchs Allé 54

Vigerslev Allé 126

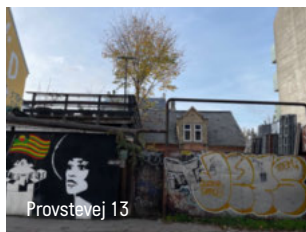
Frankrigsgade 18

Mosedalvej 9

Prins Jørgens Gade 12

Provstevej 13

Rughavevej 2

Rådmandsgade 54

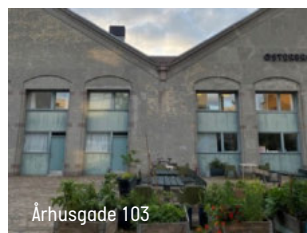
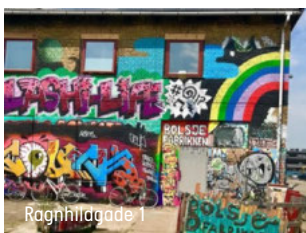
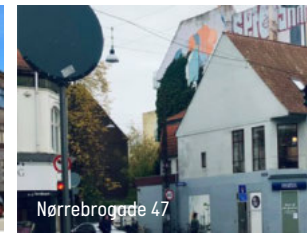

Vibevej 31

Vognmandsmarken 74

DE PÅSKØNNEDE

35 UDGÅEDE OG FRAVALGTE NOMINERINGER

De 35 nomineringer, som dommerpanelet har besluttet at lade udgå, falder ligeledes i to grupper:

De anerkendte, men udgåede	12 bygninger
De fravalgte	23 bygninger

De to grupper præsenteres i det følgende. Bygningerne er opgivet på listeform inden for hver gruppe.

Se bilag 1 for dybere indsigt i de enkelte bygninger og grupperinger, herunder københavnerens nomineringsfotos og –tekster.

ANERKENDTE, MEN UDGÅEDE NOMINERINGER

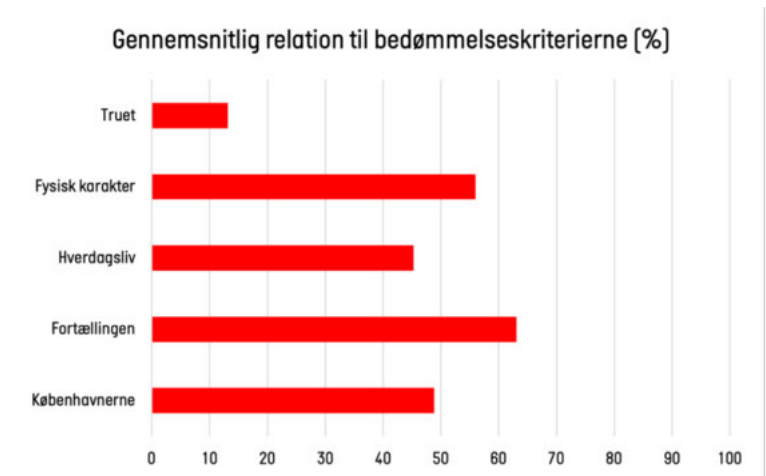
I dette felt ligger i alt 12 nomineringer.

To særlige typer af nomineringer har tiltrukket sig dommernes opmærksomhed. Det gælder dels de nomineringer, der har lagt vægt på miljøet omkring den enkelte bygning i sin argumentation, frem for selve bygningen, og dels de nomineringer, der har lagt særlig vægt på bygningers udsmykning såsom ikoniske graffitimalerier, udsmykning eller store neonskilte. Dommerpanelet har vurderet, at disse nomineringer bør udgå af deres bedømmelse, da opdraget i Byens Sjæl er en screening og bedømmelse af enkeltbygninger.

Et enigt dommerpanel anerkender dog den store betydning, som både miljøerne og dekorationerne har for København og byens sjæl. Nogle ses endda som ikoniske for hele København. Særligt neonskiltet med Irma-hønen ser dommerpanelet som ganske unikt og umisteligt – ikke kun for Nørrebro, men for hele byen.

Feltet af de anerkendte, men udgåede nomineringer, knytter sig i øvrigt til særligt fire af de fem bedømmelseskriterier, og udmærker sig på den måde ved at have næsten lige stor betydning for københavnernes, hverdagslivet, den fysiske karakter og fortællingen om lokalområdet.

På næste side ses en liste over de 12 anerkendte, men udgåede nomineringer.

Diagrammet viser, hvordan den typiske udgåede bygning og nominering (københavnernes begrundelse) knytter sig til de fem bedømmelseskriterier. Der er tale om en gennemsnitsberegning med afsæt i dommernes bedømmelse af de 12 bygninger. Der vil altså være bygninger i feltet som relaterer sig både mere og mindre til de enkelte kriterier – f.eks. hverdagslivet – end diagrammet herover viser.

ANERKENDTE, MEN UDGÅEDE NOMINERINGER (12)

Nomineringer af miljøer frem for enkeltbygninger

Hf. Birkevang 105, 2700 Brønshøj
Hf. Musikbyen 100, 2450 København SV
Lindborgvej 10, 2720 Vanløse
Oscar Pettifords Vej 4, 2450 København SV
Refshalevej 167A, 1432 København K
Vesterhavsvvej 11, 2150 Nordhavn
Østersøvej 165, 2150 København Ø

Nomineringer af dekorationer

Hf. Havebyen Mozart 31, 2450 København SV
Jagtvej 65, 2200 København N
Musvågevej 2, 2400 København NV
Nørrebrogade 100, 2200 København N
Sortedam Dossering 3, 2200 København N

DE ANERKENDTE, MEN UDGÅEDE

Hf. Birkevang 105

Hf. Musikbyen 100

Lindborgvej 10

Oscar Pettifords Vej 4

Refshalevej 167A

Vesterhavsvej 11

Østersøvej 165

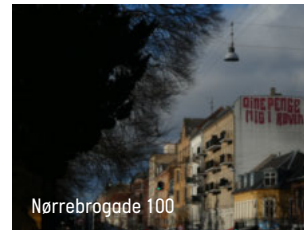
Hf. Havebyen Mozart 31

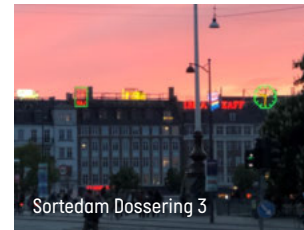
agtvej 65

Musvågevej 2

Nørrebrogade 100

Sortedam Dossering 3

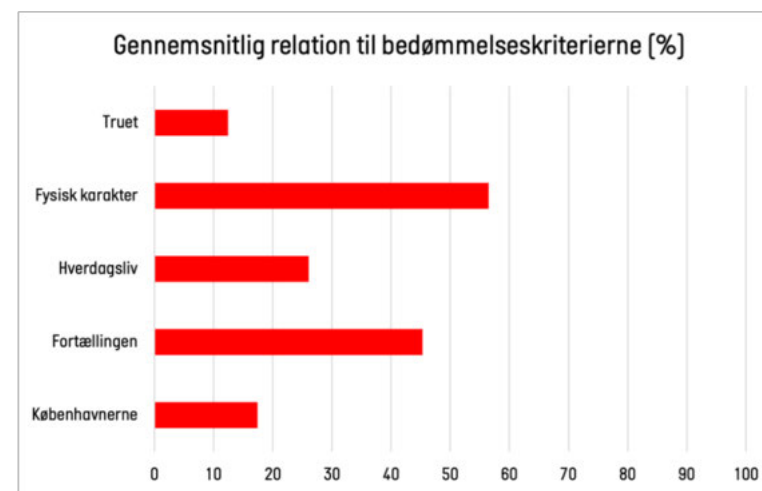
DE FRAVALGTE

I alt har dommerpanelet fravalgt 23 bygninger.

Bygninger i det fravalgte felt knytter sig generelt ringere til de fem bedømmelseskriterier end bygningerne i både favoritfeltet, de påskønnede og de anerkendte, men udgåede.

I feltet findes bygninger, som er fravalgt, fordi dommerpanelet har vurderet, at de er mindre betydningsfulde eller mindre gode eksempler på ellers vigtige tendenser og typologier. Her findes endvidere nomineringer, som ikke har været mulige for dommerpanelet at bedømme grundet eksempelvis manglende nomineringstekster eller mere formelle fejl i nomineringen.

På næste side ses en liste over de 23 bygninger, som er valgt fra.

Diagrammet viser, hvordan den typiske fravalgte bygning og nominering (københavnernes begrundelse) knytter sig til de fem bedømmelseskriterier. Der er tale om en gennemsnitsberegning med afsæt i dommernes bedømmelse af de 23 bygninger. Der vil altså være bygninger i feltet som relaterer sig både mere og mindre til de enkelte kriterier – f.eks. hverdagslivet – end diagrammet herover viser.

FRAVALGTE BYGNINGER (23)

Annexstræde 2, 2500 København
Blågårdsgade 14, 2200 København N
Dortheavej 61, 2400 København NV
Englandsvej 25, 2300 København S
Færgehavnsvej 35, 2150 Nordhavn
Gammel Køge Landevej 71, 2500 Valby
Hannemanns Allé 30A, 2300 København S
Hyltebjerg Allé 89, 2720 Vanløse
Hyltebjerg Allé 91, 2720 Vanløse
Jydeholmen 4, 2720 Vanløse
Mjølnerparken 64, 200 København N
Mosedalvej 10, 2500 Valby
Nordsøvej 4, 2150 Nordhavn
Oehlschlægersgade 41, 1663 København V
Oscar Pettifords Vej 23, 2450 København SV
Ryesgade 19, 2200 København N
Ryparken 75, 2100 København Ø
Skjulhøj Allé 1, 2720 Vanløse
Strandlodsvej 11A, 2300 København S
Trekronergade 15, 2500 Valby
Utterslev torv 22, 2400 København NV
Valbygårdsvej 72, 2500 Valby
Østersøvej 30, 2150 Nordhavn

DE FRAVALGTE

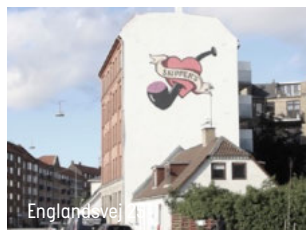
Annexstræde 2

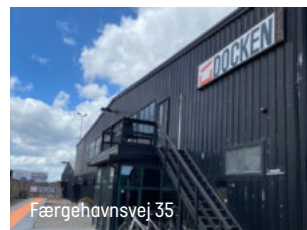
Blågårdsgade 14

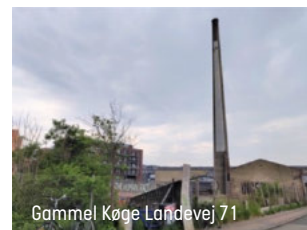
Dartheavej 61

Englandsvej

Fægehavnsvej 35

Gammel Køge Landevej 71

Hannemanns Allé 30A

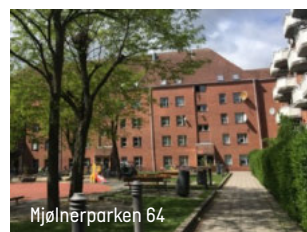
Hyltebjerg Allé 89

Hyltebjerg Allé 91

Jydeholmen 4

Mjølnerparken 64

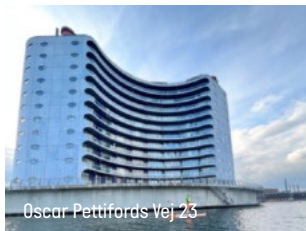
Mosedalvej 10

Nordsøvej 4

Oehlenschlägersgade 41

Oscar Pettifords Vej 23

Ryesgade 19

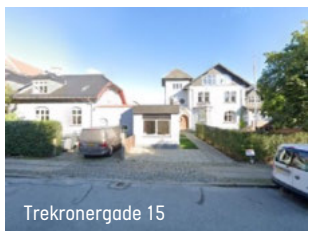
Ryparken 75

Skulshøj Allé 1

Strandlodsvej 11A

Trekronergade 15

Ufterslev Torv 22

Valbygårdsvej 72

Østersøvej 30

ANDRE OBSERVATIONER FRA DOMMERPANELET

I forbindelse med bedømmelsen af de 135 nominerede bygninger havde dommerpanelet en række refleksioner og anbefalinger. De rammesatte panelets bedømmelse og viderebringes i det følgende:

- Dommerpanelet noterede sig indledningsvis, at hele bagtæppet for byen – Københavns karakteristiske karrébyggeri i 4,5 og 6 etager – må betragtes som udgangspunktet for Byens Sjæl og de indkomne nomineringer. Karréerne, der i dag definerer Københavns højde og skyline, er at finde blandt de nominerede, men nærmere som undtagelsen end reglen. Dommerpanelets analyse er, at karréen ikke opfattes som truet af byudviklingen. Den tages på mange måder for givet som en positiv forudsætning for at kunne pege på de bygninger, der adskiller sig. Dommerpanelet anerkender selv karréerne som en vigtig del af byens sjæl.
- Dommerpanelet noterede sig københavnernes store opbakning til Palads.

ANBEFALINGER TIL KOMMUNEN

- Dommerpanelet ser Byens Sjæl som et vigtigt og interessant værktøj, der kan give kommunen et arkiv over byens udvikling med unikke indsigter i byens kroge og nye argumenter for at værne om særlige steder.
- Dommerpanelet ser meget positivt på at få gentaget kampagnen, så byens borgere når at opdage og bruge det nye værktøj. Bliver Byens Sjæl en tilbagevendende begivenhed har det potentiale til at kunne få flere borgerne til løbende at tage aktivt stilling til byen og opbygge såvel en tradition som et sprog mellem mennesker om byens udvikling og værdier.
- Dommerpanelet så i de nominerede bygninger en tydelig tendens til, at byens sjæl langt fra kan knyttes stramt til de enkelte bygninger. Den synes i lige så høj grad at ligge i funktionen, mellemrummet, sammenstødet mellem flere bygninger, lysreklamerne, gavlmalerierne, selve byrummet eller hele miljøet omkring. Dommerpanelet finder det derfor både relevant og interessant, hvis Byens Sjæl kan udvides til at omhandle andet og mere end enkeltbygninger.
- Fastholdes fremadrettet et fokus på enkeltbygninger i Byens Sjæl foreslår dommerpanelet, at kampagnen omdøbes til Sjælfulte bygninger - bl.a. for at kunne sikre en mere klar kommunikation til københavnere.

OUTRO

De 135 bedømte bygninger, som dommerpanelet har haft til bedømmelse, er præsenteret med københavnernes nomineringsfotos og –tekster i "Bilag 1_De bedømte nomineringer". Her kan man få indsigt i københavnernes argumenter og dommerpanelets vurdering af den enkelte nominerings relation til Byens Sjæls fem bedømmelseskriterier.

For interesse i de 82 bygninger, der ikke indgik i bedømmelsen, fordi de i forvejen er fredet eller udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen, se "Bilag 2_De øvrige nomineringer".

Dommerpanelets bedømmelse bliver med denne rapport overleveret til Økonomiforvaltningen. Rapporten vil blive fremlagt for Borgerrepræsentationen, som skal tage stilling til det videre arbejde med Byens Sjæl i kommunens planlægning.

